

Zarządzanie miejscem dziedzictwa UNESCO - konsultacje społeczne

2022-02-18

Miasto przygotowało „Plan zarządzania miejscem światowego dziedzictwa UNESCO dla historycznego centrum Krakowa”. Dokument ten jest wiąże się z jednej strony z działaniami Krakowa na rzecz ochrony dziedzictwa, a jednocześnie wypełnia zobowiązania wynikające z wpisu historycznego centrum na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego. Trwają właśnie konsultacje społeczne dotyczące tego opracowania.

Plan zarządzania zespołem miejskim wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa podejmuje wiele problemów związanych z jego ochroną. Dlatego potrzebne jest podsumowanie dokonanych analiz i sformułowanie wniosków ogólnych. Dokument jest pierwszą tak ambitną i całościową próbą ujęcia i podsumowania najpilniejszych wyzwań, które powinny być podjęte w procesie zarządzania dobrem wpisanym na Listę UNESCO.

Na zlecenie miasta opracowania planu podjął się zespół wybitnych specjalistów z zakresu światowego dziedzictwa: prof. Jacek Purchla, prof. Bogusław Szmygin i dr Andrzej Siwek. Wykonawcy opracowania zostali wybrani w drodze zamówienia publicznego.

Trwają konsultacje społeczne

Proces przygotowania i wdrożenia planu został podzielony na kilka etapów. Pierwszy z nich – opracowanie dokumentu – zrealizowano w 2021 r. Obecnie trwa etap drugi – **konsultacje społeczne**. Prowadzą je autorzy opracowania i Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach konsultacji, które potrwać do **piątku, 18 lutego**, została przygotowana specjalna ankieta, zaplanowano też dwa eksperckie dyżury telefoniczne oraz spotkanie konsultacyjne online:

- ~~spotkanie online dla mieszkańców odbyło się, 8 lutego, o godzinie 16.00,~~
- ~~dyżury konsultacyjne eksperta: 9 lutego, w godz. 12.00–14.00 pod numerem telefonu 12 616 19 29,~~
- **ankieta konsultacyjna online** dostępna jest do **18 lutego** – link [tutaj](#).

Szczegółowe informacje dotyczące konsultacji społecznych poświęconych „Planowi zarządzania miejscem światowego dziedzictwa UNESCO dla historycznego centrum Krakowa” można znaleźć na stronie obywatelski.krakow.pl, a także w Biuletynie Informacji Publicznej.

Kraków na Liście UNESCO

We wrześniu 1978 r. podczas waszyngtońskiej Sesji Komitetu ds. Oświaty, Nauki i Kultury ONZ, zapoczątkowano oficjalnie Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego. Znalazło się na niej dwanaście obiektów, a wśród nich historyczne centrum Krakowa – Stare Miasto w obrębie dawnych murów, wzgórze wawelskie i dzielnica Kazimierz ze Stradomiem.

Kraków jest pierwszym miastem europejskim wpisanym na Listę UNESCO. Stolica Małopolski w tym

szczególnym zestawieniu znalazła się 44 lata temu. Obok naszego miasta, wpisano jeszcze tylko jeden zespół miejski – historyczne centrum stolicy Ekwadoru – Quito. Wpis Krakowa był nie tylko uhonorowaniem starań miasta podejmowanych w zakresie ochrony zabytków, ale też deklaracją objęcia dziedzictwa kulturowego najstarszej części Krakowa szczególną troską. W ten sposób miasto dodatkowo zobowiązało się do zarządzania historyczną przestrzenią w sposób zrównoważony i uwzględniający jej szczególny charakter.

Procedura wpisu poszczególnych miejsc na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO ewaluowała w podobnym kierunku. Obecnie zakłada ona konieczność przygotowania planu zarządzania obiektem światowego dziedzictwa wraz ze strefą buforową, co również w przyszłości ma zapewnić właściwą ochronę miejsc o szczególnej wartości. Obiekty starające się o wpis na Listę UNESCO muszą złożyć taki plan z dokumentami aplikacyjnymi. Do przygotowania takiego dokumentu zobowiązane są również miejsca już wpisane na Listę.

Plan realizuje założenia dokumentów strategicznych miasta

Przygotowanie „Planu zarządzania...” wpisuje się również w „Strategię rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030”, która podkreśla potrzebę wzmocnienia wizerunku Krakowa jako miasta dziedzictwa i traktuje ten obszar jako ważny element tożsamości, rozwoju i kształtowania odporności na skutki rozmaitych kryzysów społecznych, ekologicznych i ekonomicznych.

To jednocześnie ważny obszar turystyki i promocji miasta, mający przełożenie na rozwój wiedzy i zatrudnienie. Plan pomoże w sprawnym zarządzaniu najcenniejszym obszarem miasta, a także w realizacji założeń polityki zrównoważonego rozwoju Krakowa. Wesprze zarządzanie turystyką miasta, zwłaszcza w kontekście ochrony historycznego krajobrazu miejskiego i lokalności.

Co po konsultacjach społecznych?

Konsultacje społeczne, czyli drugi etap pracy nad planem, potrwać do końca lutego. Trzeci etap – przekazanie pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Planu zarządzania miejscem światowego dziedzictwa UNESCO dla historycznego centrum Krakowa”, ma zostać zrealizowany do końca kwietnia br. Czwarty, czyli podpisanie planu przez prezydenta Krakowa oraz przekazanie dokumentu do Komitetu UNESCO, planowany jest na czerwiec 2022 r. Finałem będzie dziewięciomiesięczny okres wdrożenia planu.

– Plan zarządzania miejscem światowego dziedzictwa UNESCO powinien być skoncentrowany na analizie stanu zachowania oraz na systemie ochrony dziedzictwa – rozumianego jako wspólne dobro. Z perspektywy systemu światowego dziedzictwa najważniejszym zadaniem zarządcy tego dobra, czyli miasta, jest zapewnienie jego ochrony, w szczególności tzw. wyjątkowej uniwersalnej wartości, która uzasadniła wpisanie na Listę UNESCO. Dlatego miasto przystąpiło do stworzenia tego dokumentu i zaprosiło do współpracy znakomitych ekspertów – autorytety w dziedzinie dziedzictwa. Plan wskazuje, że zarządzanie dobrem światowego dziedzictwa nie powinno się ograniczać do ochrony, ale ma również zapewnić jego właściwe udostępnianie oraz użytkowanie. Plan ma odpowiadać na istotne wyzwania cywilizacyjne, kulturowe, a także uwzględniać zmianę podejścia, jaka dokonała się w ostatnich latach. Coraz większy nacisk w ochronie dziedzictwa kładziemy dziś na respektowanie

**Magiczny
Kraków**

potrzeb wszystkich grup interesariuszy – właścicieli i użytkowników zabytków. Takie podejście dotyczy także rekomendacji UNESCO w sprawie historycznego krajobrazu miejskiego, a także uwzględnia takie kwestie, jak przeciwdziałanie turystyfikacji i przeciwdziałanie utracie funkcji publicznych w przestrzeni dziedzictwa. Zachęcam do zapoznania się z dokumentem i do udziału w konsultacjach – mówi Robert Piaskowski, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury.